

Štěpán KONČAL, *Černínové z Chudenic a jejich sídla v západních Čechách v 17. století*, České Budějovice 2022 (bakalářská práce, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 61 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Bakalářská práce Štěpána Končala je věnována dějinám Černínů z Chudenic v 17. století, kdy se rod zásluhou Heřmana Černína a Humprechta Jana Černína vyšvihl do popředí české stavovské obce. Z mnoha témat, jež tento vzestup evokují, se autor zaměřil na budování jejich sídelní sítě, a to s důrazem na západní Čechy, odkud rod vyšel. Heuristickou oporu mu poskytly především dochované inventáře některých tamních černínských sídel uchovávané v Národním archivu ve fondu Fideikomisní spisy. Na základě zmíněných pramenů se měl zabývat podobou a změnami rezidenční (či sídelní) sítě rodu v pobělohorských desetiletích a také hmotnou kulturou vybraných sídel. Na tomto místě se není možné vyhnout připomínce, že spis s tímto tématem se Končal pokusil bez vědomí vedoucího práce odevzdat k obhajobě již v létě 2022, ovšem jeho kvality tehdy nedosahovaly úrovně, jež by umožňovala jeho obhájení. V následujících měsících student provedl výrazné úpravy svého spisu, v nichž se snažil reagovat na připomínky obsažené v obou posudcích.

Struktura kvalifikační práce nicméně zůstala stejná. Ve stručném úvodním pojednání student představil její téma, strukturu i klíčové studie, které se v českém prostředí věnovaly sídelní (či rezidenční) síti šlechty v 16. a 17. století. Následující čtyři kapitoly se již koncentrují na dějiny Černínů z Chudenic. V první autor představil jejich dějiny až do počátku 17. století, kdy rod patřil mezi nepříliš zámožnou nižší šlechtu usazenou v Plzeňském kraji, jehož někteří mužští představitelé se realizovali v nižších úradech soudobého politického systému. Spolu s tím se věnoval angažmá bratrů Diviše a Heřmana Černínů z Chudenic v politicko-náboženských střetech na sklonku 16. a počátkem 17. století. Právě na osobu Heřmana Černína, který byl roku 1608 přijat do panského stavu, se soustředí další kapitola. Štěpán Končal v ní s oporou v objemné práci Tomáše Václava Bílka sledoval především Černínovy mohutné majetkové akvizice ve třech pobělohorských desetiletích. Spíše okrajově se dotkl také správy pozemkového majetku, Heřmanovy politické a diplomatické kariéry, sociálnímu vzestupu, rodinným poměrům nebo ustanovení svěření v roce 1639. Následující výklad je pak věnován Humprechtu Janu Černínovi. Rovněž v případě jmenovaného „barokního kavalíra“ se po obsáhlejší výkladu o mládí, výchově a kavalírské cestě dostalo pozornosti shromažďování pozemkového majetku, které již mělo charakter cílevědomého budování sídelní sítě s její městskou i venkovskou částí.

Dochované inventáře, které se v této kapitole dostaly ke slovu, přitom studentovi umožnily poznat hmotnou kulturu i funkci právě těchto venkovských sídel v západních Čechách, zejména Chudenic, které se ale součástí sídelní sítě Humprechta Jana staly až roku 1678, když předtím byly nijak zajímavě vybaveným sídlem jeho chudých příbuzných. Obdobnou strukturu má rovněž poslední kapitola věnovaná Heřmanu Jakubu Černínovi, dalšímu dědici rodinného fideikomisu. Rovněž v jeho případě se Štěpán Končal v souladu se zadáním svého kvalifikačního spisu zaměřil na západočeská sídla, pro která se dochovaly inventární soupisy, zejména Švihov, který plnil hospodářské funkce vrchností nijak nevyužívaného sídla, a také Srbice.

Velmi stručné závěrečné shrnutí znovu zopakovalo již známé skutečnosti, než aby se pokusilo přehledně popsat vývoj černínské sídelní sítě ve zkoumaném období a zasadit do něho vlastní autorova zjištění. Přestože Štěpán Končal pracoval s dosud nevyužitými archivními prameny uloženými ve fondu Fideikomisní spisy, další výzkum v bohužel stále nezpracovaném Rodinném archivu Černínů nebo jiných fondech obsahující „černínské“ písemnosti ze zkoumaného období a uložených v jindřichohradeckém oddělení Státního oblastního archivu v Třeboni již nepodnikl. Předkládaná bakalářská práce tak sice splnila to nutné, co se od ní očekávalo, na další časově náročnější a komplexnější výzkumu zajímavého tématu ale rezignovala. Nakolik se na tom podílela studentova ochota takový výzkum podniknout a věnovat mu nezbytný čas, je otázka na něj samotného.

Předkládanou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ještě stupněm **velmi dobře**.

Jindřichův Hradec, 15. leden 2023

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.